

Poprawka (proponowana przez TOE nr 2)

do projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw - druk sejmowy nr 808

UWAGA: należy rozpatrywać łącznie ze zmianami dot. art. 1 w pkt 20 nowelizacji, dot. nowego brzmienia art. 11zc ust. 4 ustawy – Prawo energetyczne - poprawka proponowana przez TOE nr 1

W art. 1 w pkt 20, nowy art. 11ze ustawy – Prawo energetyczne, otrzymuje brzmienie:

„Art. 11ze. 1. Operator informacji rynku energii wypełnia w stosunku do użytkowników systemu elektroenergetycznego, a także innych osób, których dane osobowe będą przetwarzane w celach związanych z budową i funkcjonowaniem centralnego systemu informacji rynku energii, obowiązki informacyjne określone w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679, poprzez zamieszczenie stosownych informacji na swoich stronach internetowych, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

2. Obowiązek informacyjny określony w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679, w zakresie dotyczącym przetwarzania danych osobowych w centralnym systemie informacji rynku energii, może być realizowany przez podmioty zobowiązane inne niż operator informacji rynku energii poprzez zamieszczenie stosownych informacji na stronach internetowych tych podmiotów, w tym w Biuletynach Informacji Publicznej, o ile są zobowiązane do ich prowadzenia, oraz w ich siedzibach w widocznym miejscu.

3. Realizacja żądań określonych w art. 16 rozporządzenia 2016/679 przez osoby których dane osobowe są przetwarzane w centralnym systemie informacji rynku energii w wyniku realizacji procesów rynku energii, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 11zh, następuje na podstawie wniosku złożonego przez takie osoby do właściwego podmiotu, który na podstawie art. 11zb jest zobowiązany do przekazywania tych danych osobowych do centralnego systemu informacji rynku energii. Uwzględnienie żądań odbywa się poprzez przekazanie przez taki podmiot sprostowanych lub uzupełnionych informacji do centralnego systemu informacji rynku energii. W stosunku do operatora informacji rynku energii nie stosuje się przepisu art. 16 rozporządzenia 2016/679 w zakresie dotyczącym danych osobowych przekazanych do centralnego systemu informacji rynku energii przez podmioty, o których mowa w art. 11zb.

4. W przypadku realizacji żądań, o których mowa w art. 15 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, w zakresie dostarczenia kopii danych osobowych w formie papierowej dostarczanych przez operatora informacji rynku energii, zakres danych osobowych zawiera dane pomiarowe zsumowane do okresów nie krótszych niż dobowe.

5. W stosunku do przetwarzania przez operatora informacji rynku energii danych osobowych w centralnym systemie informacji rynku energii nie stosuje się art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679.

6. Operator informacji rynku energii publikuje informacje o ograniczeniach, o których mowa w ust. 1, 2, 3 i 4 poprzez zamieszczenie stosownych informacji na swoich stronach internetowych, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

7. Operator informacji rynku energii zabezpiecza dane osobowe przetwarzane wraz z informacjami rynku energii w sposób zapobiegający nadużyciom i niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu polegający w szczególności na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych osób posiadających pisemnie lub elektronicznie nadane upoważnienie do ich przetwarzania;
- 2) zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

8. Przy przetwarzaniu danych osobowych w centralnym systemie informacji rynku energii operator informacji rynku energii wdraża odpowiednie zabezpieczenia techniczne i organizacyjne praw i wolności osób fizycznych, których dane osobowe są przetwarzane, zgodnie z rozporządzeniem 2016/679, w szczególności przez nadawanie uprawnień do przetwarzania minimalnej liczbie osób uprawnionych do dostępu do centralnego systemu informacji rynku energii oraz opracowanie procedury określającej sposób zabezpieczenia danych.”

Uzasadnienie

Proponowane zmiany mają na celu odstępianie od koncepcji współadministrowania na rzecz udostępnienia danych osobowych odbiorców energii elektrycznej oraz innych osób, których dane będą przetwarzane w związku z budową i funkcjonowaniem CSIRE, przez odrębnych administratorów. OIRE, a także każdy podmiot zobowiązany do przekazywania danych osobowych do CSIRE, będzie niezależnym administratorem danych osobowych w zakresie, w jakim wykorzystuje je dla własnych celów (np. w związku z wykonywaniem umów z odbiorcami końcowymi). Osiągnięcie celu, jakim jest usprawnienie procesów na rynku energii elektrycznej wymaga umożliwienia podmiotom rynku energii dostępu do danych pomiarowych przetwarzanych w systemie CSIRE. Istotą systemu CSIRE jest więc zagwarantowanie zasilania bazy danych informacjami pomiarowymi przez podmioty wskazane w art. 11zb (podmioty rynku energii) oraz umożliwienie im zwrotnego pozyskiwania danych. W związku z tym projekt zapewnia rozwiązanie pozwalające na udostępnianie danych osobowych gromadzonych w CSIRE pomiędzy OIRE oraz pozostałymi podmiotami rynku energii.

Rozwiązanie takie nie wpływa negatywnie na poziom ochrony danych osobowych, bowiem projekt w sposób przejrzysty określa zasady uzyskiwania dostępu do danych oraz ich dalszego wykorzystywania przez poszczególne podmioty mające dostęp do bazy danych CSIRE, tj. w szczególności:

- a) projekt w sposób precyzyjny określa zakres danych, jaki może być udostępniony OIRE jako administratorowi zarządzającemu CSIRE przez pozostałe podmioty rynku energii w związku z zasilaniem bazy danych CSIRE. Na podmioty realizujące procesy rynku

energii lub wymieniające informacje za pośrednictwem centralnego systemu informacji rynku energii nałożono również obowiązek dbania o poprawność i kompletność informacji przekazywanych przez nich do CSIRE;

- b) projektowane rozwiązanie reguluje zasady udostępniania danych z CSIRE uprawnionym podmiotom rynku energii, w tym sprzedawcom energii elektrycznej, operatorom systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego oraz odbiorcom końcowym. OIRE umożliwia podmiotom rynku energii dostęp do informacji zgromadzonych w centralnym systemie informacji rynku energii w zakresie, w jakim są do tego uprawnieni, w szczególności w związku z realizacją procesów rynku energii;
- c) wprowadzono również obowiązek informowania odbiorców danych o zakresie i celu wykorzystywania danych pomiarowych przez podmioty rynku energii oraz o prawie wglądu do danych pomiarowych dotyczących tych odbiorców. Zapewniony tym samym został wymóg wypełnia wobec podmiotów danych obowiązku informacyjnego określonego w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679. Realizacja przez OIRE obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679, nastąpi poprzez zamieszczenie stosownych informacji na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej OIRE oraz własnych stronach internetowych.

W Art. 11ze ust. 1 proponuje się ograniczenie wykonywania przez OIRE obowiązków informacyjnych o których mowa w art. 13 i 14 RODO. Powodem jest szacowana duża skala przetwarzania danych osobowych w CSIRE (ok. 15 mln odbiorców będących osobami fizycznymi) oraz brak relacji umownych pomiędzy tymi odbiorcami energii a OIRE (PSE). W konsekwencji indywidualne poinformowanie każdego odbiorcy energii elektrycznej o przetwarzaniu jego danych osobowych przez OIRE, wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, w szczególności w razie konieczności wykorzystania formy listownej. Zgodnie z motywem 62 RODO, *„Nałożenie obowiązku udzielenia informacji nie jest jednak konieczne, jeżeli (...) ujawnienie danych są wyraźnie przewidziane prawem, lub jeżeli poinformowanie osoby, której dane dotyczą, okazuje się niemożliwe lub wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku”*. Z motywu RODO wynika również kolejna przesłanka dopuszczająca wprowadzenie ograniczenia prawa podmiotowego – uregulowanie przepisami prawa procesu przetwarzania danych osobowych. Celem proponowanego przepisu nie jest całkowite wyłączenie obowiązku związanego ze wskazaniem podstawowych informacji na temat przetwarzania danych, o których mowa w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679, gdyż dane te będą przekazywane poprzez zamieszczenie stosownych klauzul na stronach internetowych, w tym stronach BIP OIRE. Jednocześnie informacja o przekazaniu danych do OIRE dla celów związanych z funkcjonowaniem CSIRE, będzie dostarczana odbiorcom energii elektrycznej przez OSD/sprzedawców, z którymi wiążą ich relacje związane ze świadczonymi usługami dostawy lub dystrybucji energii elektrycznej albo sprzedaży energii.

Celem ust. 2 jest uregulowanie sposobu wykonywania obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 13 i 14 RODO w przypadku podmiotów zobowiązanych innych niż OIRE. Przewiduje on, że do informowania o przetwarzaniu danych osobowych w CSIRE może być wykorzystane zamieszczenie stosownych informacji na stronach internetowych tych podmiotów, w tym w Biuletynach Informacji Publicznej, o ile są zobowiązane do ich

prowadzenia, oraz w ich siedzibach w widocznym miejscu. Takie rozwiązanie zapewnia minimalizację kosztów związanych z realizacją obowiązków informacyjnych nałożonych na administratorów danych osobowych w zakresie przetwarzania danych w CSIRE, co jest szczególnie istotne, gdyż dla przetwarzania danych osobowych, które są zgromadzone w systemach podmiotów zobowiązanych innych niż OIRE (np. OSD, sprzedawcy), nadal będzie realizowany obowiązek informacyjny za pośrednictwem dotychczasowych kanałów komunikacji z odbiorcą, wynikających z przetwarzania danych w celu realizacji np. umów dystrybucyjnych, umów sprzedaży lub umów kompleksowych.

Celem ust. 3 jest uregulowanie sposobu realizacji żądań podmiotów danych w zakresie prawa do sprostowania (art. 16 RODO). Proponowane rozwiązanie opiera się na określeniu trybu składania wniosku przez podmiot danych oraz jego realizacji. Sprostowania będą dokonywały podmioty zobowiązane na mocy art. 111zb do przekazywania danych osobowych do CSIRE. W praktyce będą to podmioty posiadające relację umowną z odbiorcami energii (OSD/sprzedawcy). Przekierowanie żądań praw podmiotów danych implikuje poprawne sprostowanie danych dla danej umowy i leży w interesie samego podmiotu danych. Zatem ograniczenie w zakresie realizacji tego prawa w stosunku do OIRE, nie uniemożliwia podmiotom danych, wykonania swojego wniosku w zakresie uzupełnienia lub sprostowania danych osobowych przetwarzanych w CSIRE. Głównym zadaniem CSIRE jest zapewnienie funkcjonowania zintegrowanych rynków energii, w tym zwiększanie efektywności ekonomicznej tych rynków, synergii między tymi rynkami oraz ułatwienie użytkownikom systemu uczestniczenia w tych rynkach. Możliwość podjęcia odmiennych decyzji w zakresie sposobu rozpatrzenia wniosku o realizację ww. prawa podmiotowego, przez poszczególnych administratorów, mogłoby doprowadzić do dezintegracji bazy danych CSIRE, nieprawidłowego lub niepełnego wykonania sprostowania, a tym samym do działania wbrew interesom podmiotu danych oraz uniemożliwienia realizacji nadrzędnych celów CSIRE tj. wsparcia procesów rynku energii. Zgodnie z treścią art. 23 RODO, ograniczenie praw podmiotowych może nastąpić ze względu na bezpieczeństwo publiczne oraz inne ważne cele leżące w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważne interesy gospodarcze lub finansowe Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestie pieniężne, budżetowe i podatkowe, zdrowie publiczne i zabezpieczenie społeczne. Ze względu na istotne korzyści płynące z realizowania zadań przez CSIRE, proponowane ograniczenie praw podmiotowych znajduje zatem pełne uzasadnienie. Takie uregulowanie zasad realizacji prawa osoby do sprostowania leży w interesie samego podmiotu, chroniąc go przed nieprawidłowym wykonaniem jego prawa do sprostowania, zgodnie z art.23 ust 1 lit. i RODO.

Niezależnie od powyższego, zwracamy uwagę, że w polskim systemie prawnym, Ustawodawca skorzystał z podobnej konstrukcji prawnej np. art. 105 ust. 4a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Przepis określony z kolei w ust. 4, znajdował się w poprzednich wersjach projektu. Jego celem jest zoptymalizowanie zakresu danych osobowych przekazywanych przez OIRE w ramach kopii danych osobowych w formie papierowej, w celu ograniczenia nadmiernych kosztów, mogących godzić w sens funkcjonowania CSIRE. Należy zauważyć, że jednym z głównych

celów CSIRE jest udostępnienie informacji rynku energii, w tym danych osobowych, podmiotom danych, przy czym udostępnianie to będzie zastępowało w formie elektronicznej.

Celem wprowadzenia ust. 5 jest wyłączenie stosowania w stosunku do danych osobowych przetwarzanych w CSIRE, prawa do ograniczenia przetwarzania danych osobowych (art. 18 ust. 1 RODO). Prawo to polega na czasowym ograniczeniu celów, w których mogą być przetwarzane dane osobowe. W razie związania OIRE takim ograniczeniem, w stosunku do osoby składającej żądanie, będącej jednocześnie odbiorcą energii elektrycznej, mogłoby dojść do naruszenia spójności CSIRE oraz uniemożliwienia wykonywania obowiązków (w tym obowiązków ustawowych) przez OIRE oraz inne podmioty korzystające z danych zawartych w CSIRE, w szczególności w zakresie dokonywania rozliczeń za korzystanie z energii elektrycznej. W szczególnym przypadku mogłoby to prowadzić do zablokowania procesów fakturowania odbiorców, którzy zgłosili żądanie do ograniczenia przetwarzania danych w CSIRE, co prowadziłoby w konsekwencji do funkcjonalności projektowanego rozwiązania.

Przepisy ust 5-7, stanowią odpowiedź na obowiązki wynikające z art. 23 ust. 2 RODO.

W celu umożliwienia stosowania projektowanych przepisów również na etapie przygotowania i tzw. migracji baz danych, do których będzie dochodziło w trakcie budowy CSIRE, przepis art. 11ze powinien wejść w życie z odpowiednim wyprzedzeniem, w stosunku do uruchomienia CSIRE.

Dlatego proponujemy wykreślenie tej jednostki z katalogu określonego w art. 30 ust. 5 projektu, co zapewni stosowanie ww. przepisów Art. 11ze od dnia wejścia w życie nowelizacji UC17.

Należy dodatkowo podkreślić, że propozycja ww. poprawki została zgłoszona oraz zaakceptowana podczas prac nad CSIRE przez wszystkich biorących czynny udział w pracach w tym temacie, w tym przez PSE (jako przyszłego OIRE), OSD, PTPiREE oraz TOE i w czasie tych prac pozytywnie zaopiniowana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.